

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 02.03.2026 nr 8-1/1546-1,
JDM/26-0271/-1K/
Meie 17.03.2026 nr 1.2-3/551-3

Eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Olete saatnud meile kooskõlastamiseks karistusseadustiku ja ohvriabi seaduse muutmise seaduse (muudatused seoses inimkaubanduse direktiivi uusversiooni ülevõtmisega) eelnõu. Kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega.

1. Eelnõu § 1 punktiga 4 muudetakse karistusseadustiku § 133¹ lõiget 1 ja sätestatakse, et inimkaubanduse toetamise kuriteoga on muu hulgas tegemist siis, kui teenuse kasutaja teab, et teenust osutav isik on inimkaubanduse kuriteos kannatanu. Palume analüüsida, kas antud juhul ei ole kohasem kasutada „kannatanu“ asemel mõistet „ohver“, sest inimkaubanduse toetamise kuriteo toimepanemise ajal ei ole veel inimkaubanduse kuritegu formaalselt tuvastatud.

2. Eelnõu §-ga 2 täiendatakse ohvriabi seaduse (OAS) §-i 24 uue lõikega 9, millega nähakse ette volitusnorm Vabariigi Valitsuse määruse kehtestamiseks. Määruses reguleeritav ei ole kitsalt seotud Sotsiaalkindlustusameti poolt osutatava inimkaubandusohvri teenusega, vaid on laiem. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku määruse volitusnorm näha ette OAS § 14 lõikena 4 järgmises sõnastuses: Inimkaubanduse ohvrite abistamiseks riikliku suunamismehhanismi, ohvrite piiriülese suunamise kontaktasutuse, inimkaubanduse ennetuse ja koolitusega tegelevate asutuste ja riikliku inimkaubandusevastase võitluse koordinaatori ülesanded kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

3. Eelnõu seletuskirjale lisatud määruse kavandi § 6 kohaselt antakse Sotsiaalkindlustusametile ametlikult inimkaubanduse kontaktpunkti roll. Selle andmine toob tõenäoliselt kaasa täiendavad tööülesanded, mis eeldavad lisatööjõu kaasamist või olemasoleva personali ümberkorraldamist, suurendades seeläbi tööjõukulusid. Kontaktpunkti funktsioon tähendab pidevat koordineerimist eri asutuste, õiguskaitseorganite ja teenuseosutajatega, mis võib kasvatada nii töökoormust kui ka sellega seotud tegevuskulusid. Inimkaubanduse juhtumite lahendamine eeldab spetsiifilist väljaõpet ja regulaarset täiendkoolitust, mis toob kaasa täiendavad koolitus- ja arenduskulud. Kontaktpunktina tegutsemine võib samuti suurendada pöördumiste arvu. Rahvusvahelise koostöö ja teabevahetuse intensiivistumine võib suurendada lähetuste ning tõlkimisega seotud väljaminekuid. Kui kontaktpunkti ülesandeks saab ka teadlikkuse tõstmine, tuleb arvestada kommunikatsiooni- ja teavituskampaaniate kavandamise ning elluviimise kuludega. Eelnõu seletuskirja kohaselt ei ole nimetatud lisanduvate kuludega arvestatud ja täiendavat raha Sotsiaalkindlustusametile planeeritud ei ole. Eelnõuga lisanduvate kulude katteallikad tuleb

ette näha seletuskirjas, vastavate vahendite leidmiseks riigieelarvest tuleks Justiits- ja Digiministeeriumil esitada vastav taotlus (s.o direktiivi ülevõtmisega kaasnevad otsesed kulud). Sotsiaalkindlustusameti hinnangul on kontaktpunkti rolli täitmisega seotud püsiv lisakulu alates 2027. aastast ca 75 000 eurot aastas. Ühekordsed kulud (nt koolitused) on võimalik katta käimasolevatest sisejulgeolekufondi välisprojektidest ja tulevastest EL uue perioodi rahastamismehhanismidest, kuid palume neid katteallikaid seletuskirjas täpsemalt avada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Kristiina Luht
Kristiina.Luht@sm.ee

Reet Kodu
Reet.Kodu@sm.ee